ENCYKLOPEDIA LEŚNA

cis

(botanika leśna, drzewa i krzewy leśne), (Taxus) rodzaj z rodziny cisowatych (Taxaceae) obejmujący 7 gatunków, w Polsce 1 gatunek cis pospolity (Taxus baccata L.). Drzewo do 20 m wysokości albo krzew. Kora cienka, czerwonobrązowa, złuszczająca się nieregularnymi płatami. Pędy do 3 roku zielone, bruzdkowane. Pąki zróżnicowane na wegetatywne i kwiatowe (roślina dwupienna, kwitnie wczesną wiosną przed rozwojem liści). Igły 2-3 cm dł., na pędach bocznych ułożone grzebieniasto, u nasady lekko wygięte, na szczycie zaostrzone, po górnej stronie ciemnozielone i błyszczące, a od spodu jasnozielone i matowe. Nasiona ciemnobrązowe, lekko spłaszczone, otoczone od dołu i z boków czerwoną, mięsistą osnówką. Wszystkie części oprócz osnówki zawierają trujący alkaloid taksynę. Drewno nie zawiera żywicy. Zasięg obejmuje prawie całą Europę (bez części wschodniej) oraz północną Afrykę i Azję Mniejsza po północny Iran i Kaukaz. W Polsce wschodnia granica zasięgu. Gatunek objęty ochroną ścisłą. Pierwszy akt prawny zakazujący wycinania cisów wydany został przez Władysława Jagiełłę w 1423 roku. Obecnie najliczniejsze stanowisko w naszym kraju znajduje się w Borach Tucholskich i chronione jest w rezerwacie „Cisy Staropolskie im. L. Wyczółowskiego” w Wierzchlesie. Rośnie tam blisko 3 tys. cisów.

ŹRÓDŁO (AUTOR)

Władysław Danielewicz

ENCYKLOPEDIA
LEŚNA

